

Postavení dítěte s SPU v rodině a ve škole

organizace péče a vzdělávání žáků s SPU, hodnocení a klasifikace žáků s SPU, postoje učitelů, spolužáků, rodičů k dítěti s SPU

SPU – formy vzdělávání

- individuální péče prováděná v rámci vyučování učitelem kmenové třídy,
 - individuální péče prováděná učitelem, který je absolventem speciálního kurzu,
 - **třídy** individuální péče při ZŠ,
 - cestující učitel,
 - **speciální třídy** pro děti s poruchami učení a chování,
 - speciální školy pro děti s poruchami učení (**ZŠ pro žáky s SPU, ZŠ pro žáky se SPCH**),
 - třídy při dětských psychiatrických léčebnách,
 - individuální a skupinová péče v PPP, SPC.
-

Podpůrná opatření ve škole:

- Posadit dítě před „*sebe*“, doprostřed, ne na kraj.
 - Vysvětlovat novou látku krátkými větami a jednoduchými slovy.
 - Ujist'ovat ho, že to dobře pochopilo, vštěpovat mu posloupnosti.
 - Domluvit se na úkolech.
 - Vyhnout se únavě, rychlému tempu...
-

Zásady reedukace

- vychází z rozboru
 - navazuje na dosaženou úroveň
 - „dobrý začátek“
 - multisenzoriální přístup
 - individuální proces
 - vychází z pozitivních momentů ve vývoji
 - reálné hodnocení, sebehodnocení
 - zaměřena na celou osobnost
-

Hodnocení a klasifikace

- Vyhláška 48/2005 Sb. – možnost klasifikace, slovního hodnocení či jejich kombinace.**

 - Slovní hodnocení – zhodnocení píle, přístupu, zdůvodnění, doporučení (jak zabránit neúspěchu).**
-

Hodnocení a klasifikace

Zásady hodnocení:

- Vysvětlit ostatním rozdílný přístup.
 - By mělo vycházet ze znalostí příznaků postižení.
 - Je třeba **zvýraznit motivační složku hodnocení.**
 - **Zažít pocit úspěchu!!!**
 - **Hodnotit pouze jevy, které zvládl!!**
 - **Upřednostňování slovního hodnocení.**
 - Výkony hodnotit **spravedlivě.**
-

Situace v rodině – postoje rodičů

- ❑ obavy o budoucnost dětí (vzdělání, uplatnění v životě),
 - ❑ nespokojenost s výkony dětí ve škole,
 - ❑ velmi mnoho času věnovaného školní přípravě dětí,
 - ❑ často si myslí, že by jejich dítě mohlo pracovat více, kdyby chtělo, mohlo by podávat lepší výkony,
 - ❑ méně času i chuti k rozmlouvám o mimoškolních záležitostech,
 - ❑ méně času na hraní,
 - ❑ častější trestání.
-

Situace v rodině – postoje dětí

- jsou ovlivněny postoji jejich okolí, ale také zvláštnostmi vývoje jejich osobnosti souvisejícími s poruchou samotnou,
 - děti si o sobě (na rozdíl od učitelů a rodičů) obvykle nemyslí, že jsou líné a „nehodné“,
 - ve shodě s nimi však často hodnotí nepříznivě své výkony a vědomosti,
 - myslí si, že mají více „smůly“ než jejich spolužáci,
 - neočekávají od svých rodičů a učitelů při neúspěchu utěšení, podporu, povzbuzení, ale spíše trest, pokárání, výčitku, od rodičů dokonce tělesný trest.
-

-
- ❑ Celkově nejhůř nesou tresty rodičů,
 - ❑ reagují na neúspěch nejčastěji smutkem a pláčem, mají strach, uzavřou se do sebe,
 - ❑ Obtížněji navazují pozitivní vztah ke spolužákům, cítí se proto osamoceny, mají pocit, že je druzí urážejí, že mají málo přátel a hodně nepřátel,
 - ❑ od svých spolužáků očekávají v takovém případě většinou odmítnutí, ne podporu,
 - ❑ děti si uvědomují, že se snadno rozzlobí, že nevycházejí dobře se spolužáky,
 - ❑ uvědomují si, že se lehce unaví, ale také, že jsou často smutné.
-

Situace ve škole – postoje učitelů

- ❑ ovlivněny skutečností, že jsou žáci se specifickými poruchami učení pro ně problémem, jehož příčiny se snaží zjistit (kdo je vinen?),
 - ❑ považují tyto děti za nenadané, líné, nepozorné, nepořádné, vzpurné, nesamostatné,
 - ❑ myslí si o nich, že nemají zájem o výuku (ve srovnání s jinými dětmi).
 - ❑ Tyto děti si častěji než jiné myslí, že jim učitelé nedůvěřují a ostatním dětem nadřezují. Přitom rodiče dětí se specifickými poruchami učení obvykle říkají, že se jejich dítě do školy těšilo, ale brzy se pod tlakem neúspěchu a pro příliš dlouhou domácí přípravu u něho vyvinula nechť nebo odpor ke škole.
 - ❑ Řešení tohoto problému bude jeho úspěšnost záviset na citové podpoře ze strany rodičů a schopnosti rodičů a učitelů domluvit se na společných krocích ve prospěch dítěte.
-

Situace ve škole – postoje spolužáků

- ❑ ovlivněny nepochopením problémů těchto dětí ze strany vrstevníků,
 - ❑ častěji se setkávají s posměchem, jsou častěji šikanovány než jiné děti.
 - ❑ Starší děti, zejména na druhém stupni základní školy, již méně podléhají vlivu učitelské autority při hodnocení spolužáků. Už si dokáží představit, co neúspěšný spolužák pociťuje, chápou, proč se jejich spolužák takto chová, ale neumí se za něho v konfliktní situaci postavit, angažovat se pro něho. Aby to dokázaly, musely by být k takovému chování vedeny doma, ale hlavně vytvářením atmosféry spolupráce ve třídě, prací ve skupinách, kde jeden podpoří druhého.
-

Situace ve škole

- Významným krokem ke kooperaci ve třídě je například kvalitní integrace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do běžné třídy a přesvědčení učitele, že i neúspěšné dítě může být v něčem vynikající a může dokonce ostatní něco důležitého naučit. Samozřejmě záleží především na učiteli, jak to zařídí.
-

Podpora dětí se SPU:

- ❑ **Naslouchat pocitům dítěte. Úzkost, zlost a deprese jsou častými společníky dyslektiků. Nicméně jejich problémy s jazykem jim brání v tom, aby vyjadřovali své pocity. Proto jim dospělí musí pomoci, aby se naučili o svých pocitech mluvit.**
 - ❑ **Učitelé a rodiče musí odměňovat již snahu, nejen „výkon“. Pro dyslektiky by měly být známky méně důležité než to, že udělali nějaký pokrok.**
 - ❑ **Pokud dojde ke konfrontaci nesprávného chování dítěte, nesmí dospělý dítě zcela odradit. Slova jako líný nebo nenapravitelný mohou vážně narušit sebepojetí dítěte.**
 - ❑ **Je velmi důležité pomoci studentům, aby si volili realistické cíle. Většina dyslektiků si dává perfekcionistické a nedosažitelné cíle. Pomůže-li učitel dítěti vybrat si dosažitelný cíl, může se tím narušit bludný kruh selhávání.**
-